

U:ssa vietetään parhaillaan kielten vuotta. Maailman eri kieliä, niiden asemaa, opetusta ja tutkimusta käsitellään lukuisilla eri foorumeilla Suomessakin. Jo alkuvuodesta kielentutkimus oli edustavasti esillä Tieteen päivillä Helsingissä. Suomen deskriptiivisen kieliopin tutkijat vetivät salin täyteen kiinnostuneita kansalaisia, samoin ns. Päivän paini, jossa käytiin leikkimielinen ja siksi jotenkin sumea väittely kielten uhanalaisuudesta. Toivottavasti kukaan ei ottanut todesta *Kari Nahkolan* »tieteellistä» puhetta monikielisyuden luonnottomuudesta ja vaarallisuudesta!

Monikielisyys on vaarallista korkeintaan lyhytnäköisimmälle markkinataloudelle. Kielitieteen päivillä Jyväskylässä toukokuussa teemana oli kielten ja kielitieteen moninaisuus. Sieltä jäi mieleen virolaisen *Martin Ehalan* pohdiskelu siitä, miten sellainen yleisyys kuin maailman kielten diversiteetti voitaisiin perustella ja kustantaa. Perusteita löytyi jopa länsimaiselle individualismille rakentuvasta rationaalisesta egoismista. Kun jokainen kieli hahmottaa maailmaa hieman eri tavoin, monikielinen maailma on yksikielistä luovempi, tuottaa ongelmiin useampia ratkaisumahdollisuuksia. Kustannusten hoitamiseksi Ehal ehdotti globaalia progressiivista kieliveroa. Isot ja rikkaat kielet maksakoot olemassaolostaan enemmän kuin pienet ja köyhät. Kaikkein pienimmille voitaisiin sitten maksaakin siitä, että ne pysyvät hengissä.

Elo–syyskuun vaihteessa uhanalaisia kieliä käsitellään lingvistisesti Suomen kielitieteellisen yhdistyksen järjestämässä kansainvälisessä symposiumissa. Omia elpyviä alkuperäiskieliamme edustaa kokouksessa inarinsaame, jonka approbaturöpetus on juuri käynnistynyt Oulun yliopiston ohjelmassa. Vaikka »kielivero» toteutuukin meillä vielä heikosti, jotain on siis ehkä jo tapahtumassa. Myös Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa äskettäin julkistettu suomi–romani–sanakirja on yksi kehityksen enteistä.

Ei suomen kielenkään täysivaltainen asema maailman kielten joukossa ole kovin vanha ilmiö eikä sen pysyvyys välttämättä itsestään selvää. Tämä kävi ilmi Helsingissä maaliskuun puolivälissä vietetyillä suomen kielen juhlapäivillä, joiden puheenvuoroja julkaisimme tässä numerossa. Kaupallisen maailman mukana myös tieteen kieleksi on alasta riippuen enemmän tai vähemmän vakiintumassa englanti. Pahimmillaan tilanne voi joutaa diglossiaan, jossa suomi eriytyy pelkäksi kotikieleksi.

Itse maaliskuinen tapahtuma oli suurenmoinen. Fennistit ja fennougristit kaikista maan yliopistoista ja eri puolilta maailmaa kokoontuivat Helsinkiin juhlimaan suomen kieltä ja samalla myös omaa työtään, arvioimaan menneisyyttä ja keskustelemaan tulevaisuudesta. Kotimaista valtamediaa aihe ei kiinnostanut — eikä juuri Helsingin yliopiston tai tieteellisten seurojenkaan omia julkaisuja. Parhaiten päivistämme uutisoi itse asiassa *Ruijan Kaiku*, Norjan kveenien ja suomenkielisten lehti. Ahdinkotilanne se näköjään pitää virkeänä. Terveisiä Tromssaan!